

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า

5.1.1 ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม

จากการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.33$) เมื่อจำแนกเป็นด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านที่อยู่อาศัย ($\bar{X}=3.71$) และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการศึกษา ($\bar{X}=3.35$) ด้านนันทนาการ ($\bar{X}=3.22$) และด้านสุขภาพอนามัย ($\bar{X}=3.03$) ตามลำดับ

5.1.2 ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ตาม เพศ อายุ และ เขตเลือกตั้ง แตกต่างกัน

5.1.2.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำแนกตามสถานะเพศ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา และด้านนันทนาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านที่อยู่อาศัย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำแนกตามช่วงอายุของผู้สูงอายุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านนันทนาการ และด้านที่อยู่อาศัย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.2.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำแนกตามเขตเลือกตั้ง คือ เขตเลือกตั้งที่ 1 เขตเลือกตั้งที่ 2 และเขตเลือกตั้งที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4 ด้าน คือ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านนันทนาการ และด้านที่อยู่อาศัย ซึ่งหมายความว่าต้องมีเขตเลือกตั้ง อย่างน้อย 1 คู่ ที่มีความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ต่อ โดยวิธีแอลเอสดี (LSD) แตกต่างกัน จำนวน 3 คู่ คือ เขตเลือกตั้งที่ 1 เขตเลือกตั้งที่ 2 และเขตเลือกตั้งที่ 3 โดยที่เขตเลือกตั้งที่ 1 มีความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม มากกว่า เขตเลือกตั้งที่ 2 และน้อยกว่า เขตเลือกตั้งที่ 3

เขตเลือกตั้งที่ 2 และเขตเลือกตั้งที่ 3 โดยที่เขตเลือกตั้งที่ 2 มีความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม น้อยกว่า เขตเลือกตั้งที่ 3

5.1.3 สรุปข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยสรุป ดังนี้

จากการศึกษาพบว่า ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านสุขภาพอนามัย คือ เทศบาลควรดำเนินงานให้บริการประชาชนด้านสุขภาพอนามัย ไม่เสียค่าใช้จ่าย ได้มาตรฐาน บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ด้านการศึกษา คือ ควรมีการรักษาภูมิปัญญาของผู้สูงอายุหรือปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อเป็นมรดกส่งต่อรุ่นหลัง จัดกิจกรรมเผยแพร่ข่าวสารอย่างทั่วถึงแก่ประชาชน ส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนในการสร้างงานสร้างรายได้
3. ด้านนันทนาการ คือ เทศบาลควรจัดสร้างสวนสาธารณะให้ครอบคลุมทุกชุมชน มีสถานที่สำหรับพักผ่อนสำหรับผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมร่วมกัน มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส
4. ด้านที่อยู่อาศัย คือ ควรมีการจัดที่อยู่อาศัยสำหรับประชาชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ผู้วิจัยอภิปรายตามข้อสรุป ดังนี้

5.2.1 ระดับความความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านที่อยู่อาศัย และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านนันทนาการ และด้านสุขภาพอนามัย ตามลำดับ

เนื่องจากการดำเนินงานในการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม นั้นเทศบาลเมืองมหาสารคามได้มีการดำเนินงานที่เต็มประสิทธิภาพในภารกิจที่ได้รับมอบหมายในส่วนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และยังมีพัฒนาารูปแบบการให้บริการที่หลากหลาย เช่น มีการจัดบริการสร้างความสะดวก สบายในการเข้าถึงบริการ จัดทำโครงการให้บริการเคลื่อนที่ แก่ผู้สูงอายุผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส เป็นประจำในทุกปีงบประมาณ โดยต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้ดีที่สุด อีกทั้งในระบบการตรวจสอบการดำเนินงาน เช่น การตรวจประเมินการปฏิบัติราชการ และการตรวจประเมินมาตรฐานการดำเนินงาน ในเรื่องการบริการ ถือเป็นตัวชี้วัดหนึ่งที่สำคัญของเทศบาล ประกอบกับ ผู้บริหารเทศบาล รวมทั้งสมาชิกเทศบาลเมือง มีการกระตือรือร้น ในการติดตามการบริการ และร่วมให้บริการกับเทศบาลเมืองมหาสารคามเป็นประจำ ทั้งในเรื่อง การช่วยประชาสัมพันธ์ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ การติดตามผลการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การจ่ายเบี้ยยังชีพ การตรวจสอบคุณสมบัติผู้สูงอายุ การขึ้นทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพ และ การสำรวจผู้สูงอายุ จึงทำให้ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อยู่ระดับปานกลาง

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ สาริยา (2553, น. 76) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการให้สวัสดิการผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยใหญ่ อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่พอใจอยู่ในระดับปานกลาง และต้องการให้เจ้าหน้าที่ยิ้มแย้มมากขึ้น ด้านงบประมาณ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่พอใจกับการจ่ายเบี้ยยังชีพพอสมควร บางส่วนต้องการจะให้เพิ่มเบี้ยยังชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิพงษ์ บุญผดุง (2554) ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นพื้นฐานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (ระยะที่ 1) รายงานผลการศึกษาซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 83 คน เป็นผู้สูงอายุที่อาศัยในชุมชนสุเหร่าลำแขก ใช้เครื่องมือ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพอารมณ์ที่ดี

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ด้านสภาพร่างกายที่ดี ด้านการรวมกลุ่มทางสังคม และด้านการตัดสินใจด้วยตัวเอง ผลการศึกษาพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านการรวมกลุ่มทางสังคม ด้านสภาพอารมณ์ที่ดี และด้านสภาพร่างกายที่ดี ตามลำดับ ในขณะที่ด้านสภาพความเป็นอยู่ที่ดี และด้านการตัดสินใจด้วยตนเองมีระดับคุณภาพชีวิตในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษดา จันท์เจริญ (2545) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ศักยภาพในการนำนโยบายถ่ายโอนงานด้านสวัสดิการสังคมไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1 ในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษารูปได้ดังนี้ อบต. ชั้น 1 ในจังหวัดเชียงใหม่ มีศักยภาพในการนำนโยบายถ่ายโอนงานด้านสวัสดิการสังคมไปปฏิบัติในระดับปานกลาง ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับศักยภาพในการนำนโยบายถ่ายโอนงานด้านสวัสดิการสังคมไปปฏิบัติมีเพียงตัวแปรเดียวคือเพศ โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไม้ป่า ธีรานันท์ (2552, น. 91) ได้ศึกษา การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองน้ำไหล อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษา พบว่า การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ และแนวทางการปรับปรุงการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองน้ำไหล ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการสภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง และด้านการสร้างบริการทางสังคม และเครือข่ายการเกื้อหนุน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุวดี เกษมสินธ์ (2553, น. 96) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ให้บริการ มีความคิดเห็นต่อระดับสภาพการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายด้านเพียงด้านนันทนาการ ด้านเดียวอยู่ในระดับมาก ขณะที่ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง 2) ผู้ให้บริการ มีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ส่วนรายด้านมีเพียงด้านบริการทางสังคมด้านเดียวอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย 3) ผู้รับบริการ มีความคิดเห็นต่อระดับสภาพการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากกว่า 4 ด้าน คือ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านบุคลากร ด้านบริการทางสังคมด้านการประสานงาน ส่วนอีก 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง คือด้านความมั่นคงทางสังคม ด้านนันทนาการ ด้านการทำงานและมีรายได้ ด้านการศึกษา และด้านที่อยู่อาศัย และ 4) ผู้รับบริการ มีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

5.2.2 ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยด้วยเพศชายมีความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ในระดับที่มากกว่า เพศหญิง โดยจะเห็นได้ว่าเพศชายได้มีบทบาทในการประสานงานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มากกว่าเพศหญิงในทุกๆ ครั้งที่มีบริการจากเทศบาลเมืองมหาสารคาม ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ แซ่จิ่ง (2552, น. 35)

ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองคง อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ จากการศึกษาพบว่า เพศ การได้รับเงินสงเคราะห์ สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นผู้สูงอายุต่อการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพ โดยจากผลคะแนนที่กลุ่มตัวอย่างที่ตอบคำถามสอดคล้องกับความคิดเห็นผู้สูงอายุต่อการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพ มีค่าคะแนนอยู่ในระดับที่สูง ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลต่อการจ่ายเงินสงเคราะห์ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหมาย วงษ์บุรุษ (2551) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลชากบก อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง พบว่า การดำเนินงานโครงการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ มีความสำเร็จอยู่ในระดับน้อย

5.3.3 ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยอาจเป็นได้ว่า ประชาชนผู้สูงอายุไม่ว่าจะมีช่วงอายุเท่าใด ต่างได้รับบริการด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อย่างเท่าเทียมกัน ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนณัฐชา จีรพัฒน์พงศ์ (2553, น. 64) ได้ศึกษา เรื่อง การดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุ เห็นว่าการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านการสำรวจผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ด้านการคัดเลือกและขออนุมัติผู้สูงอายุนับเบี้ยยังชีพ ด้านการจัดทำทะเบียนรายชื่อผู้สูงอายุ ด้านการขออนุมัติเปลี่ยนแปลงผู้สูงอายุนับเบี้ยยังชีพ ด้านการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ด้านการติดตามผลการจ่ายเบี้ยยังชีพ และด้านการรายงานผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ผู้สูงอายุ ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน เห็นว่ามีการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ

องค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาดโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนณัฐชา จีรพัฒน์พงศ์ (2553, น. 64) ได้ศึกษา เรื่อง การดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุ เห็นว่าการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านการสำรวจผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ด้านการคัดเลือกและขออนุมัติผู้สูงอายุรับเบี้ยยังชีพ ด้านการจัดทำทะเบียนรายชื่อผู้สูงอายุ ด้านการขออนุมัติเปลี่ยนแปลงผู้สูงอายุรับเบี้ยยังชีพ ด้านการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ด้านการติดตามผลการจ่ายเบี้ยยังชีพ และด้านการรายงานผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ผู้สูงอายุ ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน เห็นว่ามีการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาดโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

5.2.4 ผู้สูงอายุที่มีเขตเลือกตั้งต่างกัน ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำแนกตามเขตเลือกตั้ง คือ เขตเลือกตั้งที่ 1 เขตเลือกตั้งที่ 2 และเขตเลือกตั้งที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นเนื่องจากการดำเนินงานในการให้บริการประชาชนของเทศบาลเมืองมหาสารคามนั้นการให้บริการผู้สูงอายุในด้านคุณภาพชีวิตซึ่งเป็นภารกิจหน้าที่หนึ่งที่จะต้องมีการบริการให้ดีที่สุด แต่ด้วยสภาพพื้นที่เทศบาลเมืองมหาสารคามนั้นมีการแบ่งเขตเป็น 3 เขต ที่มีความเป็นชุมชนเมือง และชนบทที่มีความแตกต่างกัน โดย จากผลการวิจัยพบว่า เขตเลือกตั้งที่ 3 เป็นเขตพื้นที่ชุมชนลักษณะชนบทยังคงมีการอยู่ร่วมกันของชุมชน และมีขนบธรรมเนียมปฏิบัติอยู่ แต่ใน เขตเลือกตั้งที่ 1 และ 2 นั้นเป็นเขตชุมชนเมืองที่ไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์กันของผู้คน การออกมาใช้บริการจากเทศบาลก็น้อยมาก จึงทำให้มีความแตกต่างกัน

เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างเขตเลือกตั้ง ทั้ง 3 เขต เขตเลือกตั้งที่ 1 เขตเลือกตั้งที่ 2 และเขตเลือกตั้งที่ 3 พบว่า มีคู่ที่มีระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 3 คู่ คือ เขตเลือกตั้งที่ 1 เขตเลือกตั้งที่ 2 และเขตเลือกตั้งที่ 3 โดยที่เขตเลือกตั้งที่ 1 มีความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคามมากกว่า เขตเลือกตั้งที่ 2 และน้อยกว่า เขตเลือกตั้งที่ 3

เขตเลือกตั้งที่ 2 และเขตเลือกตั้งที่ 3 โดยที่เขตเลือกตั้งที่ 2 มีความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม น้อยกว่าเขตเลือกตั้งที่ 3

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคาม มีบางประเด็นที่มีปัญหาอยู่ ซึ่งเป็นประเด็นที่ควรนำมาปรับปรุงเพื่อการพัฒนาการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเทศบาลเมืองมหาสารคามให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น มีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

5.3.1.1 เทศบาลควรดำเนินงานให้บริการประชาชนด้านสุขภาพอนามัย ไม่เสียค่าใช้จ่าย ได้มาตรฐาน บริการประชาชนอย่างดีมีประสิทธิภาพ

5.3.1.2 เทศบาลควรมีการรักษาภูมิปัญญาของผู้สูงอายุหรือปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อเป็นมรดกส่งต่อรุ่นหลัง

5.3.1.3 เทศบาลควรจัดกิจกรรมเผยแพร่ข่าวสารอย่างทั่วถึงแก่ประชาชน

5.3.1.4 ควรมีการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนในการสร้างงานสร้างรายได้

5.3.1.5 เทศบาลควรจัดสร้างสวนสาธารณะให้ครอบคลุมทุกชุมชน

5.3.1.6 ควรมีสถานที่สำหรับพักผ่อนสำหรับผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมร่วมกัน

มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีต่อการดำเนินงานด้านสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม